

Enkele tips voor een liturgie voor een huisdienst¹

- Welkom zuster, broeder, aan jou, u, jullie. Deze 'dienst op papier' is vanwege 'corona' een alternatief voor onze gezamenlijke dienst op de zondagmorgen in de Vermaning.
- Nieuw: De huisdiensten blijken bij navraag wel in een behoefte te voorzien. De liturgie is hierbij verkort en daarmee aangepast.
- Overweeg deze huisdienst op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen om 10:00 uur. Dat verbindt de eenheid: als we dezelfde teksten beleven wordt de afstand minder groot.
- Overweeg om van tevoren één (of twee) c.d.('s) met (religieuze) muziek te kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.
- Zo kunt u ook een kaars met lucifers klaarzetten.
- Na afloop is er de gebruikelijke collecte. Deze wordt door uw gemeente ingevuld. Tip: vermeld alvast het bankrekeningnummer, zodat u uw collecte gemakkelijk kunt overmaken. Zie op de laatste bladzijde. Zo zorgen we ook in deze voor continuïteit.
- Op de laatste bladzijde is er eventueel ook pastoraal nieuws te vinden.
- Koffie is er, vooraf, tijdens, of na deze huisdienst.

Een gezegende dienst toegewenst,
ds. Roelof Akse, voorganger in
Doopsgezinde Gemeente Drachten - Ureterp
Doopsgezinde Gemeente Leeuwarden

---

¹ Deze orde van dienst is geïnspireerd door het doopsgezinde dienstboek *De gemeente komt samen* (1998).

De gemeente komt in gedachte samen

Dat is toch de zoon van Jozef?

- Muziek en ontsteken van een kaars
- Bemoediging (naar Psalm 146), in verbondenheid met allen:

Gelukkig ben je als je de God van Jacob en Rachel tot hulp hebt,
gelukkig wie zijn hoop vestigt op die HEER, scheppende aarde en hemel,
uw God, Sion, (*noem de naam van je eigen woonplek*), van moeder op dochter, van vader op zoon.
We groeten elkaar: Vrede en genade van God, van Christus Jezus, Zoon des mensen en van de Heilige
Geest, troost schenkend! Amen.

- Zingen of lezen NL 66: 7

7. De naam des Heren zij geprezen!
Hij, die getrouw is en nabij,
heeft mijn gebed niet afgewezen.
De Heer is goed geweest voor mij.

Gebed; Overschaduw ons vandaag met uw heilige Geest. Verwek in ons de liefde die bestand blijft tegen hoogmoed en wanhoop, tegen onverschilligheid en verwarring.
Overschaduw ook mij vandaag met uw heilige Geest. Verwek in mij de liefde die bestand blijft tegen wanhoop en hoogmoed, tegen verwarring en onverschilligheid.
Overschaduw ook (*noem iemand waaraan u denkt*) vandaag met uw heilige Geest. Verwek in .... de liefde die bestand blijft tegen hoogmoed en wanhoop, tegen onverschilligheid en verwarring. Amen.

- Bijbellesing uit Lucas 4: 14 t.m. 30 (NBV)
- Zingen of lezen NL 701: 3

3. Zij danst in het vuur, schouwspel zonder weerga,
maakt de tongen los, taal en getuigenis,
bekeert, inspireert al wie naar haar luistert;
niets brengt haar tot zwijgen, vurig als zij is.

- Overdenking

Mijn zusters, mijn broeders,

'Kijk! Dat is toch de zoon van Jozef?'

In onze dagelijkse omgang met mensen zijn we geneigd om iemand de maat te nemen.
Dat gebeurt al luisterend, bekijkend, afwegend, onderzoekend: 'Wat voor vlees heb ik hier in de kuip?'

We willen graag iets over achtergrond weten, over de ondergrond, over de wortels.
We zijn nieuwsgierig naar afkomst, en proberen 't voorgelacht in een kader te plaatsen.
Op die manier worden mensen ingekleurd, door wie je ouders waren, of wie je familie is, of door de streek waar je vandaan komt, of door bepaalde kleding die je draagt.
Inkleuring gebeurt door de taal die je spreekt.
Een Zwitser uit Oberfritenbach spreekt anders Duits dan een inwoner van Hamburg.
Dat klopt wel, want Hamburg kent geen bergen en Oberfritenbach wel!

Het is onderzoeken met een gekleurde bril op.
Of je nu wil of niet, deze bril dragen we allen! Bij de éne mens zijn de glazen wat dikker als bij een ander, maar een bril is er. Dat is op zich niet erg.
Wel is het belangrijk om onderscheid te maken tussen vooroordeel en een aftastende inschatting.
Zijn alle friezen blokeerfriezen? Natuurlijk niet.
Zijn alle mennisten zoetekauwen? Natuurlijk niet.

Binne alle Lieuwarders fan van Cambuur? Tuurlijk!
Al te snel is ons oordeel ingekleurd. Jammer! Pas op voor valkuilen van onze zintuigen.

Het overkwam me bij een viering in een verzorgingstehuis.
Een jongeman in een rolstoel deed mee aan de dienst. Hij was bijzonder spastisch en ter ondersteuning van zijn communicatie was er een briefje op 't blad van z'n rolstoel geplakt: zijn biografie in een paar zinnen.
Al te snel vulde ik in dat hij waarschijnlijk nauwelijks uit zijn woorden kan komen. Een aantal keren stak hij zijn duim op als stimulans- of als goedkeuring voor hetgeen er gebeurde.
Mijn veronderstelling was te ingenomen.
Na een open vraag: waarvoor te danken of te bidden? stak hij zijn vinger op. Hij ging iets vertellen!
Het werd verwachtingsvol stil; ik keek alvast op zijn briefje op het rolstoelblad om een houvast te zoeken. Maar! '... *er rust een Geest van de Heer*' op hem. Woord na woord sprak hij uit waarvoor er gedankt kan worden: Ik ga naar huis!
Hij maakt duidelijk dat hij ieder weekend naar huis gaat.
En tijdens deze ochtenddienst wou hij daarvoor danken! God, zijn Schepper danken, dat hij in zijn 26^e levensjaar ieder weekend naar huis gaat.
TJA! Daar stond een pastor met een mond vol tanden. Het gezamenlijke gebed maakte mij ootmoedig en tegelijk dankbaar.

'KIJK! Dat is toch de zoon van Jozef?'
Er is een scherpe tegenstelling in dit 4^e hoofdstuk van Lucas te horen.
De toehoorders betuigen hun bijval en zij verwonderen zich over die genaderijke woorden van Jezus. Ze horen en spreken! Ze juichen..., ze klappen! Maar, wat doen ze met die Messiaanse tekst van Jesaja!
En wat doen ze met de actualiteit van die profetische woorden?
'Heden is dit Schriftwoord voor uw oren in vervulling gegaan!' (Naardense Bijbel)

'*Heden....., och heden.....!?*' Je gelooft 't of je gelooft 't niet!
Er ontstaat een spanningsveld in de synagoge van Nazareth, 't dorp waar Jezus was opgegroeid. Volgens zijn gewoonte ging hij op sabbat naar dit huis.
Vanuit de werkplaats met hout, naar die werkplaats met boekrollen en gebed.

Als in een spiegel weerkaatst deze timmermanszoon de woorden van zijn dorpsgenoten. Alsof lokale gedachten over een gekaderde dorpsjongen als een versterkt gefluister te horen is:
Geneesheer genees uzelf. Of: 'dokter, maak jezelf maar beter!'-
Wat we gehoord hebben over die wonderlijke daden, daar verderop.. doe dat ook hier!

Het precieze gebeuren krijgen we niet te weten, in onze beeldvorming ontbreken er schakels. We zien niet de gezichten van de mensen. We zien niet de gezichtsuitdrukking van Jezus.

Het tafereel rondom de tekst uit die profetische boekrol wordt op scherp gezet.
En je vraagt je af, wat is daarvoor aanleiding?

Hoor de voorbeelden van Elia, de grote profeet, in het buitenlandse Sarfath of Sarepta vindt hij onderdak bij een weduwe! (Sarfath ligt in Fenicië, zuidelijk van Sidon, in het huidige Libanon). Of: de genezing van een Syriër, Naaman. Terwijl er zoveel melaatsen in het eigen land zijn. Dat is toch véél rechtvaardiger: eigen mensen eerst! .....*Toch?*

Wordt er geluisterd naar een profeet in zijn vaderstad? Die Messias op de stoep, is dat heilzaam voor 't eigen dorp?

Het is een kritische vraag in Lucas naar onszelf. Prachtig hoor: dat koninkrijk van God!

Maar, er zou iets van te zien moeten zijn. Iets wat we hier, in eigen dorp of stad kunnen aanschouwen!

De voorbeelden in de synagoge over 't buitenland veroorzaken woede.

Weg met die valse geneesheer! De boodschap valt hen rauw op het dak, dat ze er ruig van worden. Niet alleen de boodschap, maar ook die boodschapper moet vernietigd worden.

Hoe vaak heeft de geschiedenis zich niet herhaalt? Gandhi....; Nelson Mandela op Robbeneiland, Marten Luther King zijn stem gesmoord. Anna Maria Schuurman in de gemeenschap van Wieuwerd, onbegrepen door haar tijdgenoten! Ze willen hem- of haar in de afgrond gooien, in de gevangenis, op de brandstapel;

16^e eeuw, in 't donkere water, Zuidelijk van Leeuwarden, Elisabeth Dirksz verdronken.

Maar! Dan loopt Jezus midden tussen hen door en vertrekt!

De indruk- en afdruk van zijn verschijning blijft achter. En de vraag is, worden wij bevrijdt van woede en ongelof? Worden wij bevrijdt van het juichen voor de koning die enkel brood en spelen geeft? Worden wij bevrijdt van vooroordelen? Zodat we de geest van Pasen en van Pinksteren kunnen verstaan, juichend en ingetogen: *Ik ga naar huis!*

Naar het huis van gebed, Gods huis – waar *ieder* schepsel welkom is.

Welkom! vreemdeling van verre, en welkom voor die generatielange inwoner van het eigen dorp. Amen

- Stille/muziek
- Gebed: In stilte spreken we onze dank uit en we bidden:

We bidden voor mensen die te lijden hebben door vooroordelen; vanwege geslacht of ras, vanwege huidskleur of geaardheid, vanwege een handicap. Neem weg van mij het vooroordeel; *zie de gehele mens!*

We bidden voor de dwalenden zonder herder, moge wij herder zijn voor elkaar.

We bidden voor mensen die het vertrouwen in het leven verloren zijn; een nieuwe dag als een gapende afgrond ervaren; kom Schepper, met HOOP, en een web van vertrouwen!

We bidden voor kinderen en jongeren in onze wereld, mag het onderwijs in contact weer plaats vinden; veilig en bestendig.

In stilte noemen we onze eigen gedachten.

(Na gebed in stilte, het Onze Vader:) *Onze vader, die in de hemelen zijt;*

uw naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Geef ons heden ons dagelijks brood.

En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.

En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid tot in eeuwigheid amen.

- Zingen of lezen NL 23C: 2, 3 en 5 'Mijn God, mijn herder zorgt voor mij'

2. Hij geeft mijn ziel weer nieuwe kracht,
doet mij zijn wegen gaan,
de paden van gerechtigheid,
ter ere van zijn naam.

3. Al moet ik door het doodsravijn,
U gaat steeds aan mijn zij.
Ik vrees geen kwaad, uw herdersstaf
geeft steun en veiligheid.

5. Uw trouw en goedheid volgen mij,
uw liefde, dag aan dag;
en wonen zal ik in Gods huis
zo lang ik leven mag.

- Zegenbede met kleuren van de regenboog

Ik zegen je met rood van de passie, *jij leeft!*

Ik zegen je met oranje van de lage zon, *troost!*

Ik zegen je met geel van narcissen, *opstaan en GA!*

Ik zegen je met groen van gras, een *vaste bodem!*

Ik zegen je met blauw van water, *om af te spoelen waar je op stukloopt!*

Ik zegen je met paars, *hoop!* Dat als een mantel om je heen geslagen ligt.

Ik zegen je met Gods licht, waarin alle kleuren samensmelten en wij de weg van gerechtigheid gaan!

Amen

- Collecte, zie bij mededelingen

Mededelingen

- Deze dienst werd samengesteld door ds. Roelof Akse, voorganger van DG Drachten – Ureterp en van DG Leeuwarden.
- Een aantal voorgangers uit het Noorden maken per toerbeurt huisdiensten die doorgestuurd worden door FDS en GDS naar gemeenten in Friesland en Groningen. De secretariaten zorgen voor verdere verspreiding. Gemeenten kunnen hiervan gebruik maken op een zondag waarop gewoonlijk een gastvoorganger zou zijn voorgegaan. Zo proberen wij met elkaar voor continuïteit te zorgen.
- Volgende week zondag, 14 februari, ontvangt u een huisdienst van ds. Gerke van Hiele van DG Giethoorn en Steenwijk
- Uitvaarten mogen in beperkte kring worden gehouden. Wij zullen iedereen op de hoogte brengen wanneer er een sterfgeval is. U wordt dan uitgenodigd om thuis op het tijdstip van de uitvaart een kaars aan te steken en daarbij de naam van de overledene uit te spreken; stil te worden; lied 961 te lezen of te zingen (zie hieronder), en het Onze Vader te bidden.

Niemand leeft voor zichzelf

niemand sterft voor zichzelf.

Wij leven en sterven voor God onze Heer,

aan Hem behoren wij toe.

- Collectebestemming: deze is vandaag voor

Vergeet elkaar niet: bel en mail elkaar, stuur een kaartje, en bid om genezing en gezondheid voor broeders en zusters, en voor vele anderen om ons heen en veraf, voor werkers in de zorg, de vele vrijwilligers, en voor de overheid. Bied waar het kan, je diensten aan voor hen die extra aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld boodschappen halen.